

We zijn weer goed bezig in Frederiksoord! Frederiksoord Nu

FREDERIKSOORD – Dit jaar was het de vijftigste keer dat het Corso georganiseerd werd. Vandaar onze openingsfoto van de winnaar van de ereprijs. De wagen is ontworpen en gebouwd door de Groep vvv. De historische foto geeft een impressie van het Corso van 1960.

Het corso werd gehouden op het sportterrein. De muziekvereniging Concordia uit Frederiksoord verleende haar gewaardeerde medewerking.

Er waren circa 6000 bloemen verwerkt op de auto's en er reden 52 kinderen met hun versierde fietsen mee in de stoet.

Wat hebben we een geweldige Zomermarkt gehad met een record aantal bezoekers. Er waren zelfs bezoekers uit België, die speciaal voor dit festijn een paar dagen logeerden in onze gemeente. We zijn blij dat Wil Schackman, de schrijver van De Proefkolonie weer een bijdrage aan ons bulletin heeft geleverd.

In een aantal tijdschriften en dagbladen is er aandacht besteed aan Frederiksoord. En dat merk je meteen aan het grote aantal wandelaars in onze omgeving.

In het artikel over de Highland Games in de vorige Star was de opbrengst helaas niet vermeld. Gelukkig

kunnen wij melden dat het evenement bijna 10.000 euro heeft opgebracht wat binnenkort door de organiserende Rotary Club Steenwijk-Regio aan de verschillende organisaties zal worden overhandigd

Reacties en suggesties met betrekking tot ons bulletin zijn zeer welkom op star.frederiksoord@home.nl. Via dit e-mailadres kunnen belangstellenden buiten Frederiksoord en Wilhelminaord een digitale versie van De Star aanvragen. In Hotel Frederiksoord en in Museum de Koloniehof is altijd een papieren versie verkrijgbaar.

Hijlco Komen en Jan Jansen

Verder o.a. in deze Star

In gesprek met...

Trix van der Bij
praat met Bennie Verhagen

De ondernemer aan het woord

Jan Jansen praat met Cedric 't Hart
Nieuws vanuit Huis Westerbeek
Overlijden van de voorzitter van het
Bestuur – 17de eeuwse panelen weer in Huis
Westerbeek – Restauratie Koloniewoningen
– Maatschappelijk Jaarverslag

Verder o.a.

Agenda – Zomermarkt – Wil Schackman
– Corso – Internationale Koloniale
Samenwerking

AGENDA

Elke zaterdag in de even weken

Biologische boerenmarkt
naast De Koloniehof

Zondag, 24 oktober

Houtoogstsdag op De Koloniehof
en de Hooiweg

Zaterdag, 20 november

Begunstigingsdag MvW, Vriendendag
Boschoord op Boschoord

Zondag, 21 november

Concert Esther Ebbinge (sopraan)
in Koloniekkerkje

Zaterdag 27 november

Ondernemersbeurs op De Koloniehof

Zondag 28 november

Tiende Kolonie Wintermarkt en
Ondernemersbeurs op De Koloniehof

Zondag, 19 december

Kerstconcert Wishful Singing
in Koloniekkerkje

De ondernemer aan het woord ... Cedric 't Hart

FREDRIKSOORD – Wanneer ik Cedric wil bellen voor een afspraak en zijn 06-nummer intoets, krijg ik hem aan de telefoon vanuit Schotland, waar hij op dat moment op vakantie is. We maken een afspraak voor over een paar weken.

Als ik me op de afgesproken avond meld gaan we het natuurlijk eerst even over het prachtige Schotland hebben alvorens we over de ondernemer Cedric 't Hart gaan praten. Tegenover mij in zijn gezellige volle

woonkamer op de Idehof vertelt Cedric dat hij via de Havo op de Tuinbouwschool in Frederiksoord terecht is gekomen en meteen voelde dat het hovenieren 'zijn ding' is. Na zijn opleiding werkt hij bij hoveniersbedrijven en tuincentra om ervaring op te doen. In de tussentijd probeert hij nog 'even' de hbo-opleiding Tuin- en Landschapsinrichting erbij te doen, maar na een jaar ziet hij daar van af. In 2005 start hij zijn eigen bedrijf in Frederiksoord (Hortulanus Tuinontwerpen).

Zoals elke startende ondernemer steekt Cedric al zijn tijd in zijn eigen bedrijf.

Zijn belangrijkste activiteiten zijn ontwerpen van nieuwe tuinen, aanleg van tuinen en natuurlijk het onderhoud van tuinen. 'Eigenlijk', zegt Cedric, 'vind ik ontwerpen het leukst omdat ik dan samen en in overleg met de klant een ontwerp en een beplantingsplan maak waarin de klant zich helemaal kan herkennen. Als de klant het ontwerp eenmaal ziet zit-

ten leg ik de tuin aan, en natuurlijk verzorg ik dan ook het onderhoud ervan. Het is ontzettend leuk bij de aanleg je eigen ontwerp te zien ontstaan'. Cedric werkt alleen, maar wanneer hij dat nodig vindt huurt hij extra krachten in.

Zijn verhaal doet me goed. Tegenover mij zit een jonge ondernemer zoals ik vind dat een ondernemer moet zijn: klantgericht, energiek en met vriendelijke zakelijkheid. Leuk vind ik het ook dat hij zo veel mogelijk zijn planten inkoop bij Wilco Beugeling van Vaste-Plantenkwekerij Rob de Boer uit Frederiksoord. 'Voorlopig', zegt Cedric, 'blijf ik nog wel even op de Idehof wonen maar na verloop van tijd zoek ik toch een pand waar ik meer opslagruimte heb voor mijn gereedschap'. Voordat ik weg ga wil ik natuurlijk nog wel even weten hoe Cedric aan de naam Hortulanus en de uil als symbool gekomen is. Hortulanus is latijn voor een tuinman van botanische tuinen en de uil is gewoon een mooie slimme vogel. Samen symboliseren ze dat Cedric slimme tuinontwerpen maakt, denk ik dan, want dat kan Cedric natuurlijk niet van zichzelf zeggen.

Jan Jansen

In gesprek met... Bennie Verhagen

WILHELMINAORD – Ik zit nu in zijn beschutte tuin in Wilhelminaord te praten met Ben Verhagen, een echt oorspronkelijke bewoner van onze streek, hier geboren en getogen als tweede kind van kruidenier Verhagen. Het werd een koppel van dertien, van wie de oudste veearts werd, terwijl Ben en zijn broer Nico doorgingen in het vak van hun vader.

De oude winkel in Wilhelminaord werd gehuurd van de Maatschappij en was gebouwd in hetzelfde, maar gespiegelde model als de kruidenierswinkel van Specht in Frederiksoord, waarin nu het uitvaartbedrijf van Kiers zit. Even voor de oorlog ging de zaak in vlammen op, gelukkig zonder persoonlijke ongelukken, maar de Maatschappij wilde niet herbouwen. Vader Verhagen kon de grond kopen, en hij liet er een groot pand op zetten, waar nu garagebedrijf Erma in zit.

De zaak draaide voorspoedig en Ben ging naar Nijensleek, waar hij trouwde met Rien, een onderwijzeres. Ze zetten een leuk gezin op; Rien bleef thuis bij de kinderen en de winkel, die ze voortvarend en vriendelijk dreef, terwijl Bennie met de auto bij de weg zat, boodschappen bezorgde, de winkelboekjes ophaalde waarin de klant zijn bestelling opgaf en overal een gezellige babbel had. Dat was de mooiste tijd van zijn leven, vertelt hij me. Dat je dat allemaal doen kon en dan ook nog in twaalf besturen zat, waarvan de voetbal voor hem heel belangrijk was! Zo langzamerhand heeft hij dat allemaal afgebouwd - hij is nu tachtig - maar hij heeft nog één bestuursfunctie over: heel toepasselijk dat van de bejaardenclub.

Over die gelukkige periode viel een zware schaduw

door de ziekte van Rien, een kanker die haar uiteindelijk fataal werd. Ze heeft hard gevochten om nog zo lang mogelijk bij de kinderen te kunnen blijven en ze bleef ze begeleiden tot Nico en Piet, de twee oudsten, op de middelbare school zaten. Al wist Ben wat hem wachtte, toch was het een harde klap toen Rien stierf: 'Ik heb er veel aan verloren', zegt hij. In de winkel kreeg Ben hulp van 'oom Piet' Oosterhof terwijl 'tante Lei' een grote hulp was met de kinderen.

Toen hij 62 was hield Ben het voor gezien en verpachtte zijn winkel aan kruidenier Groenink. Hijzelf kocht een huis in Wilhelminaord, waar hij met de jongste zoon Jos en dochtertje Annemarie ging wonen. Nu woont hij er al jaren alleen. Met de rollator gaat hij naar de Menning voor een kopje koffie en een praatje, maar nu ik hier zit komt zijn zus Annie langsfietsen, zet thee, en we halen nog meer oude herinneringen op.

De winkel van Verhagen, waar nu het hoveniersbedrijf van Stef Groen in zit, en de bakkerij van Spikman waren de middelpunten van het dorp. In Frederiksoord had je dan ook nog het postkantoor en de huisarts, die toen ook nog heel Vledder bediende, en in Nijensleek slager IJdel, zodat we hier goed voorzien waren, zeker als je aan je oude dag dacht. En natuurlijk bracht de school veel leven in de brouwerij, en klanten voor de winkels.

Onze nieuwe dorpsgenoten zien nu een heel ander Frederiksoord dan wij ervaren hebben, en de Verhagens zijn hier als echte autochtonen natuurlijk nog veel dieper bij betrokken. Daarom is het goed eens te schrijven over vroeger, ook al is het allemaal nog niet zo erg lang geleden.

Trix van der Bij

Tiende Zomermarkt

De tiende editie van de Kolonie Zomermarkt op 1 augustus is een doorslaand succes geworden. De hele Koloniehof stond vol kramen, er kon er echt niet een meer bij.

Grote publiekstrekker was de minitrein, die jong en oud over een parcours van wel 200 meter over de markt vervoerde.

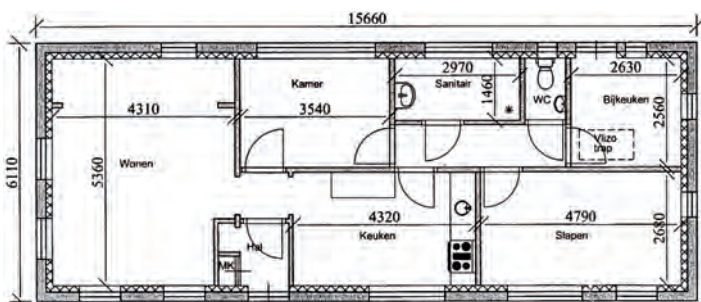
Maar ook de demonstraties met een forse modelhelikopter van de modelvliegvereniging De Pelikaan uit Havelte, trokken volop toeschouwers. Op het Kunstplein kon iedereen bij de aanwezige kunstenaars zelf aan de slag met het maken van kunst, waarna de uitspraak: 'Dat kan toch iedereen' niet meer is gehoord. Ook de vele ambachtelijke demonstraties hadden over belangstelling niet te klagen. Maar er was nog veel meer: de paardentram, een schminkmogelijkheid voor de kinderen en voor de eerste keer waren er de ezels die worden ingezet voor ezeltochten door ons prachtige koloniegebied. Natuurlijk trok de ballonvaart die elk uur in de verloting was opgenomen ook de nodige bezoekers. De ballonvaarten waren vanwege het jubileum ter beschikking gesteld door de ondernemers die voor de Maatschappij werken.

Onder prachtige weersomstandigheden kwamen er bijna twee keer zoveel bezoekers als vorig jaar langs de kassa. Nog tot weken na de markt hebben het personeel en de vrijwilligers complimenten mogen ontvangen voor de prachtige en bijzonder sfeervolle markt op het fraaie parkachtige gebied van De Koloniehof. En verdient!

Nieuws vanuit Huis Westerbeek

Op dinsdag 7 september is onverwacht overleden **mr. Cees J.B. Ebeling**, voorzitter van het bestuur van de Maatschappij van Weldadigheid. Dhr. Ebeling was bestuurslid vanaf 1995, en voorzitter vanaf 2000. Na zijn pensionering als hoofd van de juridische afdeling en directielid van de Rabobank vervulde hij vele bestuursfuncties in Nederland en België. Bij de totstandkoming van het Belvédèreproject Frederiksoord - Wilhelminaord vervulde hij als bestuursvoorzitter en als voorzitter van de Stuurgroep een sleutelrol. Hoewel woonachtig in België was dhr. Ebeling zeer betrokken bij de Maatschappij en kwam hij met plezier veelvuldig naar Frederiksoord. Op 14 september is hij onder grote belangstelling in België begraven.

De **subsidieaanvraag** voor de monumenten van de Maatschappij is door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed niet gehonoreerd. Oorzaak: het geld is op. Begin volgend jaar wordt een nieuwe aanvraag ingediend.

De **restauratie van de twee monumentale koloniehuisjes** aan de Majoor van Swietenlaan en de Koningin Wilhelminalaan is begonnen. Het moeten weer kleine pareltjes in ons mooie dorp worden. Ook al is de verwachte subsidie er niet gekomen, de Maatschappij vindt langere leegstand onverantwoord. Doorslaggevend is de tijdelijke verlaging van het btw-tarief geweest. Naar verwachting zal de restauratie juni 2011 klaar zijn. In het voorjaar worden de mensen die staan ingeschreven om een huis van de Maatschappij te huren, aangeschreven.

Onlangs is het **Maatschappelijk Jaarverslag van de Maatschappij** versche-

nen. Hierin wordt publiek gemaakt wat er het afgelopen jaar is gerealiseerd. Direct betrokkenen hebben een exemplaar ontvangen. Overige belangstellenden kunnen een exemplaar op Huis Westerbeek afhalen. Naar verwachting zullen ook in de toekomst dit soort verslagen verschijnen. Het verslag is ook te lezen op de website van de Maatschappij.

De nieuwe **wandel- en fietsroutes** zijn goed aangeslagen. Door publicatie in landelijke media is de aanloop aanzienlijk toegenomen. Dit zal zeker aanhouden.

Op 14 november is er op De Koloniehof en het ernaast gelegen bos aan de Hooiweg een **Houtoogstdag**. Deze dag wordt georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging, die hiermee haar 100-jarig bestaan viert. De Houtoogstdag is vrij toegankelijk. (Info: www.knbv.nl)

De realisering van **Residence Frederiksoord** op het voormalige schoolterrein is door De Grontmij voorlopig uitgesteld. Dit zal zeker consequenties hebben voor een aantal deelprojecten uit het Belvédèreplan aangezien bekostiging daarvan afhankelijk is van de realisering van dit project.

De bijeenkomst van de **Klankbordgroep** is uitgesteld. Oorzaak daarvan is dat er nog geen definitieve duidelijkheid is over het Bestemmingsplan Frederiksoord - Wilhelminaord en er dus nog geen (deel)projecten gerealiseerd kunnen worden.

Op 20 november is op Boschoord de **dag voor de begunstigers** van de Maatschappij en De Koloniehof en de vrienden van Boschoord.

28 november is op De Koloniehof de **Tiende Kolonie Wintermarkt**, dit jaar samen met de Ondernemersbeurs van de ondernemers uit de voormalige gemeente Vledder.

De Maatschappij is (weer) in bezit gekomen van een **viertal 17de-eeuwse panelen** die bij de restauratie van Huis Westerbeek in de zeventiger jaren ernstig beschadigd zijn geraakt. Op drie van de panelen zijn nog portretten waarneembaar, waarschijnlijk van leden van de familie Van Heloma. Getracht zal worden deze unieke en waardevolle panelen te conserveren en een mooie plaats in het huis te bezorgen.

Het **Nationaal Historisch Museum**, nu nog zonder gebouw, start in het voorjaar van 2011 met het project Plaatsen in Nederland. Elk jaar worden 50 plaatsen fysiek en digitaal ontsloten, gekoppeld aan promotionele en educatieve activiteiten. In 2011 wordt begonnen op 45 locaties. Frederiksoord is daar een van. (Info: www.plaatsen.innl.nl)

Wat je zegt dat ben je zelf

Zo rond 1825 hebben de ambtenaren op het algemeen bureau van de Maatschappij van Weldadigheid een lange middagpauze voor de warme maaltijd, waarna ze om drie uur weer op het kantoor in Frederiksoord verwacht worden.

Dat we dat weten, danken we aan magazijnmeester Theodorus Lindeman en diens assistent Jacob Carel Helmcke, want op de dag na Kerstmis 1825 komt Helmcke drie kwartier te laat.

De 43-jarige Lindeman had zich al tegenover de andere aanwezigen lopen opwinden, en als Helmcke arriveert begint hij heel cynisch dat de ander 'bliksems vroeg kwam'. Helmcke, 27 jaar oud, verontschuldigt zich dat 'het middagmaal niet zoo vroegtijdig gereed was als gewoonlijk' en belooft 'de aanstaande nagt te zullen werken' om alle

stukken klaar te krijgen. Maar Lindeman denkt dat Helmcke aan het drinken is geweest, waarvoor hij kort tevoren al een schorsing had gehad, en begint hem voor 'schelm, schurk, smeerlap' uit te maken. 'Ik gaf hem ten antwoord,' meldt Helmcke, 'dat hij zulks mogte zijn maar ik nimmer geweest was.' In hedendaags Nederlands: wat je zegt dat ben je zelf.

De voormalige sergeant Lindeman pikt dat niet, gooit 'hem in een naastgelegen kamertje onder den tafel op de grond' en geeft hem een pak slaag waar de ander een 'blauw opgezwollen oog, een opene wond aan zijn voorhoofd en een dikte in de slaap van 't hoofd' aan overhoudt. Helmcke doet aangifte, Lindeman wordt voor de rechtbank in Assen veroordeeld tot een boete, maar of het tussen de magazijnmeester en zijn assistent ooit weer goed gekomen is, vermeldt de historie niet.

Wil Schackmann

Schrijver van De proefkolonie

Vijftigste Corso

Het Dagblad van het Noorden gaf het 50e Corso van de Vereniging Floralia vijf sterren.

Met als motto 'Toppers van Toen' trokken op zaterdagmiddag 11 september onvergetelijke juweeltjes van wagens door ons schilderachtige dorp aan het volop aanwezige publiek voorbij. Ook al waren de onderwerpen van de wagens al eens eerder gebruikt - maar dat kan niet anders met zo'n motto - de wagenbouwers hadden er allen een geheel nieuwe, eigentijdse invulling aan gegeven. Het heerlijke weer maakte het verblijflangs het parcours extra plezierig.

Alle groepen hadden volop uitgepakt met veel figuranten. De groep VVV met Circus ging er met diverse prijzen

en uiteindelijk ook de ereprijs vandoor. De immense Pinokkio die door meniskracht voortbewogen voorop de wagen van de groep Groen Licht over het parcours liep, kreeg uitgerekend voor het VIP-Plaza last van zijn overvolle blaas wat tot veel hilariteit en een blank staande straat leidde.

Op die VIP-Plaza zaten de hoofdsponsors, die aanzienlijk hadden bijgedragen aan een gezond financieel klimaat voor ons Corso. Een speciale Jubileumcommissie met wagenleiders en een aantal bestuursleden had niet alleen gezorgd voor veel sponsors, maar al eerder ook voor extra veel donateurs. En die steun uit het eigen gebied is van wezenlijk belang voor het voortbestaan van het Corso.

Natuurlijk was het avondcorso weer sprookjesachtig. Ook daar kwamen meer bezoekers op af dan in voorgaande jaren. Helaas kon door omstandigheden het geplande vuurwerk niet doorgaan, maar misschien wordt dat volgend jaar ingehaald?

De Jubileumcommissie had ook voor de zondag stevig uitgepakt. Met

heel veel activiteiten, waarbij de kinderen zeker goed aan hun trekken kwamen, was het Corsoterrein op De Tuinen overvol. Helaas gooide het slechte weer roet in het eten waardoor op de zondag minder bezoekers de weg naar Frederiksoord vonden.

Maar al met al kan het vijftigste Corso de boeken in als een geweldig en gezellig evenement van hoge kwaliteit. Een Corso waar de scheidende voorzitter Henk Mantje met trots en plezier op kan terugkijken, en waar de nieuwe voorzitter Ronald Visser een klui aan heeft om dat te verbeteren. Maar hem kennende zal hij daar zeker voor gaan. Het weekend van 10 en 11 september 2011 dus alvast in uw agenda blokkeren!

Internationale Koloniale samenwerking

In 1820 werd in de Zuidelijke Nederlanden de vrije kolonie te Wortel gesticht. Deze behoorde tot de door de Maatschappij van Weldadigheid opgerichte zusterorganisatie, de Maatschappij van Weldadigheid voor de Zuidelijke Nederlanden.

Een jaar later werd in het nabijgelegen Merksplas een onvrije kolonie gesticht. Benjamin van den Bosch, broer van de oprichter van de Maatschappij van Weldadigheid, generaal Johannes van den Bosch, werd de eerste directeur van de zuidelijke koloniën.

De koloniën hadden een bestaan van korte duur. In 1830 werd België onafhankelijk. En, zoals geschreven in het Belgische Straffeloos Slentertje: 'De Hollanders vlogen buiten. Alle hoevetjes in Wortel verdwenen steen voor steen. Het bedelaarshuis in Merksplas liep leeg.' Toch bewaart het gebied nog kenmerkende herinneringen aan de Maatschappij: strakke lanen en belangrijke gebouwen op de kruisingen. De laatste decennia is alles wat aan die periode deed denken zeer goed bewaard gebleven.

Vooraf dankzij initiatieven van onze gemeentelijke 'monumentenman' Bernard Stikfort zijn de contacten met het zuiden stevig aangehaald. Zo waren zij vorig

jaar vertegenwoordigd bij de officiële aanwijzing van ons gebied tot Beschermd Dorpsgezicht. Maar ook daarna zijn er over en weer contacten en bezoeken geweest.

Door het Gewest Antwerpen, waar de Belgische koloniën onder vallen, is onderkend dat de gebieden nog zeer gaaf zijn en dat er wat mee moet gebeuren. Zij hebben de Vereniging zonder Winstoogmerk (vzw) Kempens Landschap aangewezen als beheersorganisatie met als doelstelling het herbestemmen en revitaliseren van het gebied.

Het Kempens Landschap houdt zich intensief bezig met het verkrijgen van Europese subsidies. Om daarvoor in aanmerking te komen is samenwerking nodig met twee buitenlandse instellingen. Er is inmiddels dan ook intensief contact met de gemeente Westerveld en met de door Robert Owen opgerichte kolonie in New Lenark, Schotland. Voor 1 oktober volgend jaar moet er een voorstel bij de Europese Unie liggen opdat geld beschikbaar kan komen voor de verdere ontwikkeling van de gebieden.

De Commissie Leemhuis zal advies geven aan de minister van OCW om de gebieden van de Maatschappij op de voorlopige lijst voor voordracht aan de UNESCO te zetten om opgenomen te worden op de Wereld Erfgoedlijst. Dat advies wordt eind oktober verwacht. Daar

na zullen de contacten met België weer worden opgepakt.

Bernard Stikfort: 'Maar er gebeurt meer. Binnenkort zal een gesprek plaatshebben met Ommen en Hardenberg om ook de onvrije kolonie Ommerschans erbij te betrekken. Ook is de gemeente uitgenodigd om in het prestigieuze blad Monumenten een katern te vullen. Daar zit zeker een hoofdstuk over de Maatschappij bij. En het Drents Archief heeft het Kolonie Game ontwikkeld, een interactieve game om de jeugd meer te betrekken bij de Maatschappij.'

Het erfgoed van Generaal van den Bosch krijgt dus steeds meer belangstelling, en dat is prima. Wie eens de zuidelijke koloniën wil bezoeken: zij liggen vlak over de grens ten zuiden van Breda. Zeer de moeite waard!

ONTWERP, OPMAAK EN DRUKWERK

SPONSOREN VAN DE STAR

F

Villa Sterrebos

Hotel Frederiksoord - Restaurant Frédérique - Brasserie F
www.hotelfrederiksoord.nl

TANKSTATION MENER

UITVAARTVERZORGING KIERS

DE HIL GROEP

OP MAAT
VERSTELATELIER
Kledingsverstel- en reparatiewerk
Tel: 06-20606650

Hortulanus
tuinontwerpen

Alice de Boer

Quiltservice
FREDERIKSOORD
Het Quiltcentrum van Zuidwest Drenthe

WILCO BEUGELING

n.o. Rob de Boer vasteplanten

Beautycenter
Frederiksoord
Schoonheids salon
Tel. 0521 - 381866

stichting
maatschappij
van
weldadigheid